

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 36/23

Luxemburg, 16 februarie 2023

Concluziile avocatului general în cauza C-520/21 | Bank M. (Consecințele anulării contractului)

Avocatul general Collins: în urma anulării unui contract de credit ipotecar ca urmare a unor clauze abuzive, consumatorii pot invoca împotriva băncilor creanțe care depășesc rambursarea prestației financiare; băncile nu au această posibilitate

Este de competența instanțelor naționale să stabilească, prin raportare la dreptul național, dacă consumatorii au dreptul de a invoca astfel de creanțe și, în caz afirmativ, să se pronunțe asupra temeiniciei lor

În 2008, A.S. și soția lui, E.S., au încheiat un contract de credit ipotecar cu Bank M. în vederea construirii unei case. Valoarea creditului a fost exprimată și plătită în zloți polonezi (PLN), dar - similar altor mii de credite ipotecare acordate consumatorilor în Polonia de la începutul anilor 2000 - era indexată în franci elvețieni (CHF). Ratele lunare ale creditului urmau să fie plătite în PLN după conversie, în funcție de cursul de vânzare a CHF publicat în tabelul cursurilor valutare anunțate de Bank M. la data scadenței fiecărei rate aferente creditului.

Considerând că contractul de credit în litigiu conține clauze abuzive de natură să atragă nulitatea acestuia în întregime în temeiul legii poloneze, A.S. a introdus o acțiune împotriva Bank M. la Tribunalul Districtual din Varșovia-Śródmieście (Polonia; denumită în continuare „instanța de trimitere”). Acesta a susținut că Bank M. a încasat ratele lunare aferente creditului fără niciun temei legal sau contractual și a obținut profit pe baza acestora. El a solicitat Bank M. plata unor creanțe rezultate din utilizarea necontractuală a capitalului, din pierderea șansei de a obține un beneficiu prin blocarea temporară a utilizării banilor și din scăderea puterii de cumpărare a banilor transferați către bancă.

Instanța de trimitere solicită în esență Curții să stabilească dacă Directiva privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii¹ (denumită în continuare „Directiva”), precum și principiile efectivității, securității juridice și proporționalității trebuie interpretate în sensul că se opun unei interpretări a reglementării naționale potrivit căreia, în cazul în care un contract de credit încheiat între un consumator și o bancă este declarat nul în întregime, părțile au dreptul de a invoca creanțe reciproce care depășesc rambursarea prestațiilor pecuniare pe care le-au furnizat în temeiul contractului și plata dobânzilor de întârziere la rata legală, de la data cererii de rambursare.

În Concluziile prezentate astăzi, avocatul general Anthony Michael Collins amintește că directiva nu stabilește care sunt consecințele constatării inexistenței din punct de vedere juridic a unui contract încheiat între un profesionist și un consumator după eliminarea clauzelor abuzive cuprinse în acesta. **Aceste consecințe sunt stabilite de statele membre în temeiul legislației lor interne, într-un mod compatibil cu dreptul Uniunii.**

În ceea ce privește creanța invocată de consumator împotriva băncii, avocatul general Collins consideră că **directiva**

¹ Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 02, p. 273.)

nu se opune unor prevederi legale naționale sau unei interpretări judiciare a dreptului național care facilitează solicitarea de către consumator a unor prestații suplimentare față de rambursarea sumelor plătite în temeiul contractului de credit ipotecar nevalid și de dobânzile de întârziere la rata legală de la data cererii de rambursare. Totuși, este de competența instanței naționale să stabilească, prin raportare la dreptul național, dacă consumatorii au dreptul de a invoca astfel de creanțe și, în caz afirmativ, să se pronunțe asupra temeiniciei lor.

Această soluție este justificată de obiectivul directivei de a oferi consumatorilor un nivel înalt de protecție. O clauză declarată abuzivă nu creează obligații pentru consumator și, în consecință, acesta trebuie repus în drept și în fapt în situația în care s-ar găsi dacă respectiva clauză nu ar fi fost inclusă nicidecum în contract. În opinia avocatului general, posibilitatea de a urmări creanțe mai extinse îi poate încuraja pe consumatori să își exercite drepturile care decurg din directivă, descurajând băncile de la introducerea unor clauze abuzive în contracte.

În ceea ce privește posibilitatea ca banca să invoce creanțe de naturi similare față de consumatori, avocatul general are o abordare contrară. În opinia sa, **o bancă nu are dreptul de a invoca, în raport cu un consumator, creanțe care depășesc rambursarea principalului împrumutului care a fost transferat și plata dobânzilor de întârziere la rata legală de la data cererii de rambursare.**

Avocatul general Collins motivează aceasta observând că eventuala anulare a unui contract de credit ipotecar ar fi consecința introducerii de către bancă a unor clauze abuzive în acest contract. Un profesionist nu poate obține niciun avantaj economic dintr-o situație pe care a creat-o ca urmare a propriului comportament ilicit. **De asemenea, banca nu ar fi nici descurajată să utilizeze clauze abuzive în contractele sale de credit încheiate cu consumatorii dacă, în pofida anulării contractului, ar putea solicita consumatorilor plata unei remunerații la rata pieței pentru utilizarea capitalului împrumutat. O astfel de situație ar putea chiar să facă profitabilă impunerea de către bancă a unor clauze abuzive consumatorilor.**

Avocatul general Collins remarcă de asemenea că împrumuturile nu sunt, în general, în măsură să evalueze suma pe care banca ar putea să o pretindă de la aceștia înainte de a decide dacă este în interesul lor să conteste legalitatea clauzelor abuzive. Având în vedere natura complexă și discreționară a criteriilor pe baza cărora băncile calculează remunerația pentru utilizarea capitalului împrumutat și faptul că sumele solicitate sunt de obicei exigibile, consumatorii pot fi descurajați să-și exercite drepturile în temeiul directivei. O astfel de situație ar lipsi directiva de eficacitate și ar conduce la un rezultat în neconcordanță cu obiectivul pe care aceasta îl urmărește.

În cele din urmă, avocatul general Collins observă că argumentul privind stabilitatea piețelor financiare din Polonia nu are nicio incidență în contextul interpretării directivei care urmărește, în primul rând, protejarea intereselor consumatorilor. **În orice caz, în calitate de entități juridice, băncile au obligația de a-și organiza activitatea astfel încât să respecte toate dispozițiile legii.**

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Rămâneți conectați!

